

[Ih Thyregod.]

Forslaget i dag må i øvrigt ses i sammenhæng med de øvrige jordlovsforslag, som er fremsat af den nuværende regering. Jeg henviser til vurderingsloven og den deri indeholdte bondegårdsregel for yderzoner, inder- og mellemzoner, og jeg henviser til forslaget om land- og byzoner osv. Der er en sammenhæng mellem alle disse forslag, og der er igennem disse forslag skabt et kompleks, som skulle løse de problemer, som tilsigtes løst gennem jordlovsforslaget.

For det foreliggende lovforslags vedkommende ligger det sådan, at der, som det allerede er blevet sagt, er den afgørende forskel mellem tilbudspligt og forkøbsret, at tilbudspligt ikke griber ind i en løbende eller afsluttet handel med jord, men kun skaber mulighed for, at kommunen forud for en eventuel handel kan få lejlighed til at erhverve ejendommen. Af betydning her er det at se nærmere på forslagets § 4, hvorefter der er pligt for kommunen til at overtage en ejendom i det tilfælde, hvor kommunen har givet et tilbud på ejendommen, og hvor så ejeren ønsker taksation foretaget. Vi har jo set en række tilfælde, hvor der netop i områder omkring byerne, som der her er tale om, har været vanskeligheder for ejere af fast ejendom på grund af vurderingsreglerne. Dette spørgsmål er undertiden blevet løst ved, at kommunen købte ejendommen. Nu kan kommunen for så vidt blive tvunget til at købe ejendommen; det kan blive en pligt for kommunen at overtage den i den særlige situation, hvor den ved at byde på den har vist sin interesse for den.

Jeg vil også gerne henvise til, at tilbudspligten ikke omfatter familiehandler og heller ikke tilfælde, hvor flere landbrugs-ejendomme sammenlægges, og endelig er der bestemmelsen i § 3 om, at hvis det kan virke ubilligt, finder tilbudspligten heller ikke anvendelse. På denne måde og ved bestemmelsen i slutningen af loven, i § 11, om de private forkøbsrettigheder er der skabt mulighed for, at loven kan administreres, således at den ikke virker skadelig på private interesser, men samtidig giver den mulighed for kommunerne til at erhverve ejendomme, som er ønskelige.

Det forekommer mig imidlertid, at der mangler et vist modstykke eller et vist

supplement til tilbudspligten, nemlig en udnyttelsespligt. Det er klart, at kommunerne gennem anvendelsen af tilbudspligten som et led i planlægningen må have ret til gennem nogen tid at ligge med den jord, som de på den måde erhverver. Men det må ikke ske igennem for lang tid, således at denne ophobning af jord er med til at drive byggegrundspriserne for øvrige områder i vejret. Som det er fremhævet i venstres folketingsgruppes udtalelse om jord- og planlægningsproblemerne fra november 1967, går vi i venstre ind for en udnyttelsespligt. Den skal først og fremmest omfatte kommuner og offentlige institutioner, som inden for en vis frist skal udnytte den jord, de har erhvervet; men der må også være mulighed for at udstrække den til sociale boligselskaber og private jordejere, som har opkøbt jord til byggegrunde. Hvorledes dette princip om udnyttelsespligten nærmere skal gennemføres kan naturligvis diskuteres, og det er kompliceret; men jeg mener, det er vigtigt, at man enten administrativt eller gennem en lovgivning fører dette princip frem, således at man på denne måde holder grundpriserne nede og fremmer boligbyggeriet.

Hr. Kaj Andresen har nævnt nogle enkelte spørgsmål i forbindelse med dette forslag og er bl. a. kommet ind på et par udtalelser, som er fremkommet fra en af de mange studiegrupper, som vi inden for venstre har nedsat, og som har arbejdet med jord- og planlægningsproblemer. Han fremhævede særlig i denne studiegruppes beretning, at man havde peget på ekspropriation som en nødløsning, og at man havde talt om en eventuel udvidelse af boligfonden.

Med hensyn til ekspropriation vil jeg sige, at jeg er enig i de synspunkter, som finansministeren for nylig fremførte, og hvorefter man naturligvis skal have ekspropriation i tilfælde, hvor det er nødvendigt, men at man så vidt muligt bør undgå at skabe en ekspropriationshjemmel, og at vi nu gennem tilbudspligten i forbindelse med den øvrige jordlovgivning skulle kunne skabe et sådant udbud af jord, at en ekspropriationshjemmel ikke skulle være nødvendig og rimelig. Det er det standpunkt, vi hidtil har indtaget vedrørende dette spørgsmål, og som også har fundet udtryk ved tidligere